

POSUDEK bakalářské práce:

Monika Kovačková: Psychologické aspekty rakoviny, Praha, FHS UK, 2008.

Autorka si zvolila téma obtížné, ale aktuální a pro psychologii zdraví velmi podnětné. Rakovina je to závažná nemoc, která je častou příčinou úmrtí. Na její výzkum i na cesty léčení jsou ve světě věnovány nemalé prostředky. Psychoonkologie je v posledních létech předmětem mnoha studií, často i velmi početných týmů. Rakovina ovlivňuje i širší sociální okolí pacientů a stává se z ní mnohdy problém sociálně psychologický.

Předložená práce má 77 str. a zabývá se hlavně emočními aspekty onemocnění. Negativní změny zdravotního stavu mají řadu průvodních projevů mentálních jako je strach, deprese, zhoršené sebepojetí, změny sociálních vztahů a mnohdy i hodnotového systému a základních životních postojů.

Práce je psána přehledně a snaží se podchytit problematiku nemoci v plné šíři. – od biologických aspektů po sociální pohledy. Tento přístup je potřebný, má mnohé přednosti, ale je to po mnoha stránkách problematika příliš široká. Výklady autorky jsou nutně zjednodušující.

Studie začíná otázkami psychoimunologickými, což je tematika obtížná a zároveň se rychle rozvíjející. Autorka se – do jisté míry pochopitelně – opírá o prameny „z druhé ruky“. Poznatky dnes rychle přibývají a s odstupem 10 let stárnou. Do jisté míry to platí o celé studii, která na mnoha místech trpí nedostatkem aktuální literatury, a opírá se převážně o místní prameny. Citace pramenů, rozdělených na použité a citované, není obvyklá. Naproti tomu v české psychologické literatuře se jedná o prakticky ojedinělý pokus zmapovat složitou problematiku onkologického onemocnění.

I když autorka uvádí různé nálezy z výzkumných studií, je jejich výklad často stručný a mnohdy se jedná o „základní abstrakt“, který bez podrobnějšího výkladu je sporný a nemusí být přiměřený. Přínos studie vidím ve zdůraznění potřeby sociální opory pacientů a ve skeptické úvaze o často citovaném C – typu osobnosti, jehož průkaznost je dnes mnohdy zpochybňována.

Závěr: M. Kovačková prokázala schopnost vidět složitost a multidimensionální podmíněnost onkologického onemocnění. Předložený text naznačuje, že by mohla v budoucnosti postupovat po naznačené cestě a to pravděpodobně volbou určitého aspektu psychoonkologie. Potřebnost psychologického řešení mnohé problematiky je mimo debatu. Předloženou bakalářskou práci doporučuji i při uvedených námitkách k obhajobě, v debatě se zaměřit na některé znalosti zahraniční literatury a zabývat se případně dalšími plány autorky. Práci hodnotím 26 body.

Praha, 5. 8. 08.

Václav Břicháček